INTERNATIONAL CONGRESS ON
CIVIL ENGINEERING, ARCHITECTURE & RECREATION OF METROPOLISES
TUM CONGRESS
GERMANY - MÜNCHEN
MUNICH - GERMANY
SEPTEMBER 17-18, 2019

# بازتاب نظریه پسامدرن در معماری معاصر ایران تاکید بر پساساختارگرایی

**پیمان غضنفری[1]*، ودیهه ملاصالحی[2]**

۱- دانشجوی دکتری معماری ، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنان، ایران، (pamdesigners@gmail.com)
۲- گروه مهندسی معماری، واحد سمنان، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنان، ایران، (vadi_ml@ymail.com)

## چکیده

سبک بی‌سبکی از موضوعات بحث برانگیز معماری معاصر ایران است. معماری معاصر کشور ما فاقد هیچ الگو و سبک خاصی است که بنا بر شرایط حاضر همان آش شله قلمکاری است که در حقیقت مبدا و مقصدش مشخص نیست. هر قسمت از شهر را که می‌بینیم فاقد هرگونه هویت و سبک خاصی است. حتی از هیچ نظریه خاصی پیروی نمی‌کند. آخرین نظریه‌ها و سبک‌هایی که در معماری به کشور ما رسیده نظریه و سبک پسامدرن است. این سبک خود شامل چندین زیرمجموعه می‌باشد. از نظریه‌هایی که پیرو پسا مدرن به کشور ما رسیده، پساساختارگرایی است که موضوع این پژوهش می‌باشد. این پژوهش به بررسی تاثیر پساساختارگرایی در معماری معاصر ایران پرداخته است. این مقاله سعی دارد تا با بررسی تطبیقی گرایش پساساختارگرایی در ایران و بررسی تحلیلی تاثیر آن در بناهای معروف، به یک سبک‌شناسی جدید از این جنبش معماری غربی در ایران معاصر نزدیک شود. اطلاعات این پژوهش براساس مطالعات کتابخانه‌ای و مشاهدات میدانی گردآوری شده و به روش تفصیلی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. همچنین در این راستا به بررسی بناهای حاضر در کشور که به سبک پساساختارگرایی بوده‌اند پرداخته و در انتها نشان خواهد داد که این سبک مورد توجه معماران به نام قرار گرفته و تعداد محدودی ساختمان از این سبک ساخته شده است.

**واژه‌های کلیدی:** پسامدرن، معماری معاصر، معماری ایران، پساساختارگرایی.

## ۱- مقدمه

یکی از چالش‌برانگیزترین رویکردهای معاصر در خلال یک دهه اخیر، رویکرد پست مدرنیسم بوده است. برخی متفکرین بر این باورند که این رویکرد را می‌توان بعد از پارادایم‌های اثباتی، تفسیری و انقادی، به عنوان پارادایم چهارم علوم اجتماعی تعریف کرد. ظهور و گسترش این رویکرد در خلال چند دهه اخیر حتی بر مفاهیم و اصول اولیه علوم اجتماعی و انسانی موثر واقع شده است. قسمت عمده گسترش این رویکرد به درون علوم اجتماعی، مرهون تلاش‌های نظری ژان فرانسوا لیوتار فیلسوف فرانسوی به عنوان بنیان‌گذار و پیشگام علوم اجتماعی پست‌مدرن است.

از دهه شصت میلادی موضوع پست مدرن در معماری به صورت یک سبک مهم مطرح شد و انتقادات زیر بنایی به اندیشه منطق‌گرا معماری مدرن وارد گردید. آغازگر این جنبش کسی نبود مگر یکی از شاگردان لویی کان به نام رابرت ونچوری. در جواب شعار میس که گفته است " کمتر بیشتر است"، وی بیان می‌کند " که که کمتر کسل کننده است". از نظر ونچوری معماری تنها تکنیک نیست بلکه مسائل بسیار پیچیده ومتضاد در ساختمان وجود دارد که نمی توان آن‌ها را نادیده گرفت.

چارلز مور دیگر معمار پست مدرن در جواب شعار میس می‌گوید " بیشتر بیشتر است". از نظر ونچوری ساختمان‌ها نمی‌توانند همه دارای یک فرم و فلسفه باشند. ونچوری سبک بین‌الملل را کاملا مردود می‌داند و به جای آن معتقد به زمینه‌گرایی است.